

Záznam o přijetí delegace FS ČSSR prvním tajemníkem ÚV MLRS a předsedou prezidia VLCH MoLR Jumdžagínem Cedenbalem dne 5. července 1980 v Ulánbátaru

-----

S. Cedenbal srdečně pozdravil s. A. Indru a celou delegaci a vyjádřil velkou radost z této návštěvy. Jsme velice rádi, pokračoval, že vztahy mezi našimi stranami a státy jsou stále těsnější. Jsou založeny na principech marxismu-leninismu a proletářského internacionalismu. Rád vzpomínám na naši návštěvu ČSSR v roce 1978; čs. lid, ÚV KSČ a vláda ČSSR nás velice vřele přijali. Stále vzpomínám, jak soudruh Husák a další představitelé nás velice pěkně přijímali. Je to nezapomenutelný zážitek. Také ekonomické, kulturní styky se dobře rozvíjejí. Pokud jde o ekonomiku a kulturu, dostáváme od SSSR, ČSSR a dalších socialistických zemí významnou pomoc. Vaše hospodářská pomoc má veliký význam. Vaši vysoce vzdělaní specialisté nám pomáhají, pracují v našich průmyslových podnicích, pomáhají vychovávat naše kádry. Kromě toho vychováváte naše kádry na vašich školách. Významná je pomoc vašich geologů. Proto jsme se vztahy velice spokojeni. Domnívám se, že vaše návštěva znamená další velice významný přínos pro další rozvoj styků a spolupráce. Přeji vám příjemný pobyt v naší zemi.

S. A. Indra jménem delegace FS poděkoval za tuto čest, jakou je přijetí soudruhem Cedenbalem. Pro naši delegaci, pokračoval, je to politické vyvrcholení návštěvy, takřka jíc zlatý hřeb programu. Dovolte nám považovat toto přijetí za doklad bratrských vztahů mezi našimi stranami, zeměmi, vaším a čs. lidem. Velmi rád plním příjemnou povinnost Vám i ostatním soudruhům ve vedení strany a státu vyřídit osobní pozdravy s. Husáka, všech ostatních členů PÚV KSČ a vedení našeho státu.

Vedení KSČ a státu hodnotí čs.-mongolské vztahy velmi pozitivně. Jsou založeny na oddanosti a službě stejným cílům, vycházejícím ze stejné základny marxismu-leninismu a proletářského internacionalismu. Velmi rádi u nás vzpomínáme na návštěvu vaší delegace, kterou jste vedl, a s potěšením konstatujeme, že závěry se uskutečňují v duchu smlouvy z r. 1973. V duchu těchto tradic probíhá i naše nynější návštěva u vás. Jsme velmi vděčni prezídiu VLCH za velmi dobře připravený program, který nám umožnil splnit politickou misi a také poznat i kousek vaší veliké země. Zvláště srdečně chci poděkovat těm, kteří se nám osobně věnovali, zejména soudruhu Džalan-Ádžavovi a soudruhu Gotovovi. Víím, že mají mnoho práce, a přesto nám věnovali prakticky celý týden. Jsme rádi, že jsme mohli navštívit též Darchan. Toto město je příkladem internacionální spolupráce socialistických zemí a jsme rádi, že svým skromným podílem se tam zapsala i ČSSR. Rovněž i v Bulganském ajmaku nám představitelé stranických a lidových orgánů věnovali velikou pozornost a těšilo nás, jak pěkně hovořili o čs.-mongolských vztazích. Kromě toho, že jsme viděli průmyslové závody, měli jsme též štěstí seznámit se trochu se životem aratů. I zde jsme byli přijímáni velice přátelsky.

Při oficiálním jednání v prezídiu VLCH jsme si vyměnili názory na bilaterální vztahy i na základní mezinárodní otázky. Výklad soudruha Džalana-Ádžava byl pro nás velmi zajímavý, vyčerpávající, precizní. Jsme rádi, že, jak to odpovídá dobrým tradicím vztahů našich stran, i nyní jsme se shodli v názorech na všechny otázky, které dnes znepokojují svět. Je to pro nás velice dobrý pocit, že můžeme po boku MoLR a v čele s SSSR svádět zápas za mír, za odražení náporu nejreakčnějších imperialistických sil.

Měli jsme možnost také informovat o tom, čím žijeme u nás doma. Vy jste určitě dobře informován. Jen stručně dovolte mi říci, že v tomto období se dostává do plného tempa příprava na XVI. sjezd KSČ, který se bude konat asi koncem dubna 1981, a

přípravy na koncepci 7. pětiletky. Zdá se, že se úkoly XV. sjezdu KSČ daří zásadně plnit. Máme ale též nemálo starostí vzhledem k vývoji ve světě a jeho dopadu na naši ekonomiku. V tvorbě našeho národního důchodu a v plnění investičního plánu dochází bohužel k odchýlkám od záměrů pětiletky. To má vliv na přípravu 7. pětiletky. Chceme dále rozvíjet ekonomiku, i když asi nižším tempem, a za cíl si dáváme zachovat poměrně vysokou životní úroveň našich pracujících. V září bude ÚV KSČ, který oficiálně rozhodne o svolání sjezdu a posoudí přípravy 7. pětiletky. Tolik stručně o našem životě.

Dovolte ocenit výsledky, kterých dosahuje mongolský lid pod vedením MLRS v plnění úkolů XVII. sjezdu. Právě proto, že nejsem u vás poprvé, mohu říci, jak se v dobrém mění život vašeho lidu, roste průmysl, zemědělství, jak se zvyšuje životní úroveň pracujících. Máme z vašich úspěchů upřímnou radost, blahopřejeme k nim. Mají význam i pro MKH a všechna p. kroková hnutí světa. Společně s vámi se připravujeme oslavit příští rok 60. výročí mongolské lidové revoluce.

Dovolte na závěr říci, že naše delegace odjíždí přesvědčena, že splnila své politické poslání především i díky podmínkám, které vedení VLCH připravilo. Svým skromným podílem jsme tak snad přiložili další kamének na tu obrovskou stavbu čs.-mongolského přátelství. Pozval jsem jménem FS a ÚV KSČ delegaci VLCH k návštěvě ČSSR a doufám, že Vy jako první tajemník ÚV MLRS a předseda prezidia VLCH proti realizaci této návštěvy nebudete. /S. Cedenbal živě reagoval, že nikoliv./ Děkuji Vám za pozornost.

S. Cedenbal zdůraznil, že je informován o průběhu návštěvy delegace FS. Chci poděkovat, pokračoval, že jste informoval i o situaci ve vaší zemi. Vaši návštěvu považujeme opravdu za velice významnou a znamenající velký přínos. Hovořil jste o malém kaménku, já ale myslím, že jde o velký kámen, takový, který bude neustále vidět.

Smlouva z r. 1973 skutečně otevřela novou etapu v rozvoji našich vztahů. Ty byly nepochybně do té doby velice dobré, ale smlouva přece jen otevřela novou etapu dalšího rozvoje přátelství našich zemí. Jsme pro další rozvoj přátelských styků našich stran a národů. Přeji pevné zdraví soudruhu Husákovi a ostatním vašim vedoucím soudruhům.

Naše zahraniční politika stejně jako vaše je založena na zásadách proletářského a socialistického internacionalismu. Soudruzí Husák a Štrougal o tom podrobně hovořili. Hovořili jsme o tom též podrobně v r. 1978. Velké překážky v realizaci naší zahraniční politiky nám klade náš východní soused. V mongolsko-čínských stycích nejsou žádné změny. Čínští představitelé se stále více paktují s USA, s Japonskem, se všemi reakčními silami ve světě. Neustále k nám vysílají velice dobře připravené špióny, připravují je dva a půl roku. Posílají je všemi způsoby. Využívají k této špionážní činnosti svých vnitřních Mongolů, ale posílají i vlastní Čínany. Naše hranice s Čínou je velice dlouhá, kolem 4700 kilometrů. V roce 1939 probíhala válka s Japonci. Tehdy Japonci postavili železnici směrem k našim hranicím. V roce 1945 byla zničena, tj. v době, kdy sovětská a mongolská vojska bojovala proti Japonsku. Číňané ji pak obnovili a vybudovali severněji ještě další železnici směřující k naší hranici, jako když se připravují na válku proti nám, protože tato železnice nemá žádný ekonomický význam. Z Ulánbátaru vede k čínské hranici železnice v délce přes 700 km. Je už ale mnoho let nedostatečně využívána.

Ekonomické styky Číny s SSSR a dalšími socialistickými zeměmi prakticky ustaly, a tak se to projevilo i na provozu této železnice. V době dobrých vztahů projíždělo po železnici devět vlaků denně. Od poloviny 60. let jen dva vlaky. Železnice nás stála veliké náklady - Již jen proto je tato situace pro nás velikou ztrátou.

Když jsme měli s ČLR dobré vztahy, stáhli jsme pohraniční vojska. Od poloviny 60. let jsme je však museli znovu poslat. Udělali jsme rozorané pohraniční pásmo proti špiónům a daří se nám je úspěšně chytat. Jistě se některým i podaří ale proniknout. Snažíme se pak jít po jejich stopách. Lze říci, že Čína připravuje válku proti SSSR a MoLR. Špióni vědí, jak zprávy předávat, jsou perfektně vyškoleni. Jsme nuceni zvyšovat počet vojáků. Zdejší čínské velvyslanectví má úzké styky s čínskou menšinou. V MoLR je to asi 7 tisíc čistých Číňanů a vnitřních Mongolů. V r. 1945 přišli k nám. Právě přes ně pracuje zdejší ZÚ ČLR. Z Ulánbátaru na východ vede železnice v délce asi 400 km a projíždí po ní hodně vlaků do a z SSSR a dalších socialistických zemí. Číňané sledují dalekohledy z hor, co je těmito vlaky přepravováno. Při čínském ZÚ v Ulánbátaru je čínská škola, která učí podle čínských učebnic. V r. 1978 byly vydány nové učebnice, kde například je na mapě v rámci Číny i MoLR, Bajkalské jezero a některé oblasti Dálného východu SSSR, jakož i části Kazachstánu a Uzbekistánu. Nejhorší je, že v tomto duchu vychovávají mládež, které též tvrdí, že válka s SSSR je nevyhnutelná. Takového tedy máme souseda.

S. A. Indra poděkoval za výklad s. Cedenbala o vztazích s Čínou a o hegemonistické politice čínského současného vedení. Vysoce si uvědomujeme, pokračoval, úlohu MoLR v boji proti čínskému hegemonismu. Také jsme při jednání ve VLCH ocenili úlohu vaší země a vaše pevné postoje. Samozřejmě rozhodující je úloha SSSR, jednotný postup ZSS, který dává jistotu, že se z této těžké situace dostanete

S. Cedenbal podotkl, že v Mongolsku je též nedostatek pracovních sil a přesto jsou nuceni posílat mladé lidi vzhledem k této situaci na vojnu. SSSR, pokračoval, nám velice pomáhá s pracovními silami, je u nás asi 10 tisíc sovětských specialistů. Sovětská pomoc zbraněmi a vojenským materiálem je nám poskytována bezplatně. Vše ostatní ale musíme hradit z našeho rozpočtu, tj. oblékání, stravu, bydlení vojáků. Jinak bychom mohli tyto prostředky dát na rychlejší výstavbu škol, nemocnic, bytů atd. Obchod s ČLR je velice malý, vyvážíme některé živočišné výrobky a bereme hedvábné výrobky. Tím to končí. Nejhorší je to, že železnice není využívána. Když ještě u nás pracovali Číňané, tak zapouštěli na našem území kameny jako budoucí novou hranici.

Jsem rád, že jsem se mohl s Vámi a celou delegací setkat. Prosím vyřídít pozdravy s. Husákovi, s. Štrougalovi a dalším vašim vedoucím soudruhům. A ještě mi dovoďte splnit jeden velice čestný a důležitý úkol, předat Vám nejvyšší mongolský řád Řád Süchbátara. Zvu Vás a celou delegaci k tomuto aktu do jiné místnosti.

Přijetí trvalo 55 minut.